

ERDEI MAGYARÁG

Felolós szerkesztő:
Kádár Miklós

Független politikai napilap, megjelenik mindennap. Szer-
kesztőség és kiadóhivatal: Oradea, Piața Mihai Viteazul 4.

Ára 1 lej
IV. évfolyam 264 sz
1935 szeptember 27.
Péntek

Bizonytalanság Genfben

Enyhült az európai feszültség, de az olasz-abesszin háborút már csak az esőtől felázott utak és pusztító járványok késleltetik

Páris, szept. 25.

Az olasz-abesszin viszály nyomán támadt nemzetközi feszültség a tegnapi nap folyamán mintha kisé enyhült volna. Genfben a Népszövetség tanácsa csütörtökön üléssze és addig számottevő fordulatra nem is lehet számítani. Az a tény, hogy a tegnapi lezajlott minisztertanács nem hozott határozott döntéseket, Párisban azt a véleményre váltotta ki, hogy az angol-olasz feszültség és Rómának a Népszövetséggel szemben tanúsított magatartása kedvezőbbre fordult. Ezek után megállapítható mondják a francia hivatalos körök, — hogy

a háborút sikerül Keletafrikára korlátozni és annak hullámai nem csapnak át Abesszinia határain.

Addis Abebából érkező jelentések szerint az esős időszak véget ért. A tegnapi nap folyamán már nem esett az eső az abesszini fővárosban és most már a tartós száraz időszak következik. A hadműveleteket azonban még nem lehet megkezdeni, mert az utak iszaposak, mocsarasak, ezenkívül pedig a gőzölő talaj a gyilkos trópusi betegségek bacillusainak milliárdjait ontja magából. Szakértők véleménye szerint még

egy hónap is beletelhet abba, amíg Abesszinia talaja alkalmas lesz arra, hogy a klímához és utakhoz nem szokott olasz csapatok megkezdjék előnyomulásukat.

A francia lapok ma reggel megjelent számai a bizonytalanság jegyében foglalkoznak a nemzetközi politika eseményeivel. Bár a helyzet pillanatnyilag határozottan enyhült Genfben, a bizonytalanság és fejetlenség mégis teljes. Senki sem tudja, mi lesz és hogy a legközelebbi órák mit hozhatnak. Egyes lapok szerint a Népszövetség tanulmányozni fogja az ajánlásokat és a megtorló intézkedésekre vonatkozó javaslatokat, míg más lapok szerint a Népszövetség elnapolja magát.

Előzőleg azonban a tagállamok közül egy vizsgálóbizottságot küldenek ki, amelyben természetesen sem Olaszország, sem Abesszinia képviselői nem vesznek részt.

Végeredményben a legtöbb lap ama véleményének ad kifejezést, hogy a genfi helyzet enyhülése csak átmeneti jellegű és további tárgyalások folytatására nincs kilátás. A francia kormányhoz közelálló Petit Parisien szerint Franciaország nem mutat nagy hajlandóságot a megtorló intézkedésekhez való hozzájárulásra. A lap szerint a Népszövetség erőfeszítése most arra irányul, hogy megakadályozza Olaszországnak

a Népszövetségből való kilépését. Erre legjobb módszer az, hogy a tanács tudomásul veszi a békítési eljárások sikertelenségét és megbíz egy kisebb hatalmi csoportot, hogy az ötös bizottság munkáját folytassa.

A Petit Parisien végül azt írja, hogy

a tárgyalások lehetősége elől nincs elzárva az út, de a nap nem Genfben fog felragyogni. Ennek minden valószínűség szerint az a jelentősége, hogy egyik északolaszországi városkában újabb háromhatalmi értekezlet ül össze.

Megszálltak az angolok egy francia szigetet

A francia fővárosban óriási feltűnést keltett az a jelentés, amely beszámol arról, hogy az angol csapatok Eritrea közvetlen közelében megszállták Chei El Said szigetet, amely Franciaország tulajdonát képezi. A legkínosabb hatást váltotta ki ez a jelentés annál is inkább, mert a francia kormánynak előzőleg erről nem tettek jelentést, hanem befejezett tények elé állították.

Illetékes helyen kijelentik, hogy az esetnek nem tulajdonítanak különösebb fontosságot, mert Franciaország sohasem gyakorolt tényleges fenhatóságot a sziget fölött. A diplomatikus nyilatkozatból viszont arra következtetnek, hogy a két kormány között mégis csak volt valami titkos és előzetes megállapodás a megszállásra nézve

„Követ ur melyik cellát választja a maga számára?”

Addis Abeba, szept. 25.

Az abesszin népus a kormány tagjainak és a külföldi diplomáciai kar jelenlétében tegnap avatta fel Abesszinia első modern mintabörtönét. Nagy derűtséget kel-

tet, amikor az ünnepségen jelenlevő de Vinci olasz követtől kollegái megkérdezték: „Melyik zárkát választja ki a maga számára, da Vinci ur?”

Szilárd a kormány helyzete

Costinescu marad a kereskedelmi miniszter, Nistor pedig az egyesített munka- és egészségügyi tárca vezetését veszi át

Bucuresti, szept. 25.

A hivatalos lap mai számában jelenik meg Mitita Constantinescu pénzügyi államtitkárnak a Banca Nationala kormányzója vá való kinevezése. Ezzel a nagyfotosságu kinevezéssel egyidejűleg a kormány átszervezése is megtörtént, amennyiben

Costinescut végleg kereskedelmi és ipari miniszterré nevezték ki, míg Nistor az egyesített munkaügyi és egészségügyi tárca vezetését veszi át.

Az uralkodó még szombaton írta alá a kinevezéseket, amelyekből arra következ-

nek, hogy

a király teljes bizalommal viseltetik a kormánnyal szemben, amelynek helye te szilárd.

Igen érdekes, hogy az utolsó pillanatokig pártunkivüli személy kinevezését kombinálták a Nemzeti Bank élére, de úgy a pénzügyminiszter, mint a kereskedelmi miniszter ragaszkodtak Mitita Constantinescu kinevezéséhez.

A Monitorul Oficial mai száma közli, hogy a kinevezett miniszterek mellett még Bentoiut is kinevezték igazságügyi államtitkárrá.

Az 500 főnyereményes őszi tombola 29. száma

Maniu lesz ismét a nemzeti parasztpárt elnöke?

**A kormány állítólag nem engedélyezi
a Bucurestibe tervezett nagygyűlést**

Bucuresti szept. 25
Ismeretes, hogy a nemzeti parasztpárt kormánybuktató akciójának tetőpontjaként októberben óriási arányú demonstrációra készül, amelynek folyamán 200.000 embert akarnak felvonultatni Bucuresti uccáin. — Mint a Lupta írja, a kormány azzal a tervvel foglalkozik, hogy a fővárosba hirdetett tömegdemonstrációt nem engedélyezi.

Ez egyébként a lapnak csak magánértesülése, mert a tény az, hogy ebben az irányban még semmiféle határozat vagy lépés nem történt.

Ami a nemzeti parasztpárt állásfoglalását illeti, azt a csütörtökön és pénteken tartandó végrehajtó bizottsági ülésén határozzák el. A mai nap folyamán egyébként

Michalache Bucurestibe érkezik, hogy ott Maniuval folytasosn tárgyalásokat. Úgy ez a tény, valamint Maniu Uioarán tartott politikai beszéde közfelfűnést keltett, mert úgy látják, hogy Maniu ismét visszatér a politika színpadára.

Igen érdekes az is, hogy a végrehajtó bizottság megüresedett helyeire Maniu személyes híveit választják be. Mindebből a lapok azt a következtetést vonják le, hogy Maniut ismét a nemzeti parasztpárt elnökévé választják.

A nemzeti parasztpárt egyébként minden vonalon tovább folytatja kormánybuktató kampányát és nagyszabású készülődéseket foganatosítanak a megélénkűlő politikai élet során.

Mi újság Marghitán?

örvendetes fejlődésnek indult Marghita község. Hosszu évek után a jelenlegi községi tanácsnak végre sikerült ezt a jobb sorsra érdemes községet megindítani a fejlődés útján. Jóleső örömmel regisztráljuk hogy a tervbevett építkezések megkezdődtek. A főter parkírozása már befejezéshez közeledik. Már ott van a szobor talapzata is. E pillanatban egy belső tartózkodó francia mérnök érkezését várják, aki majd kijelöli a furásra alkalmas helyet. Megkezdik az utak javítását is úgy, hogy a város lakossága, amely áldozatkészséggel vette ki részét a munkákból, valamint a községi tanács minden elismerést megérdemel.

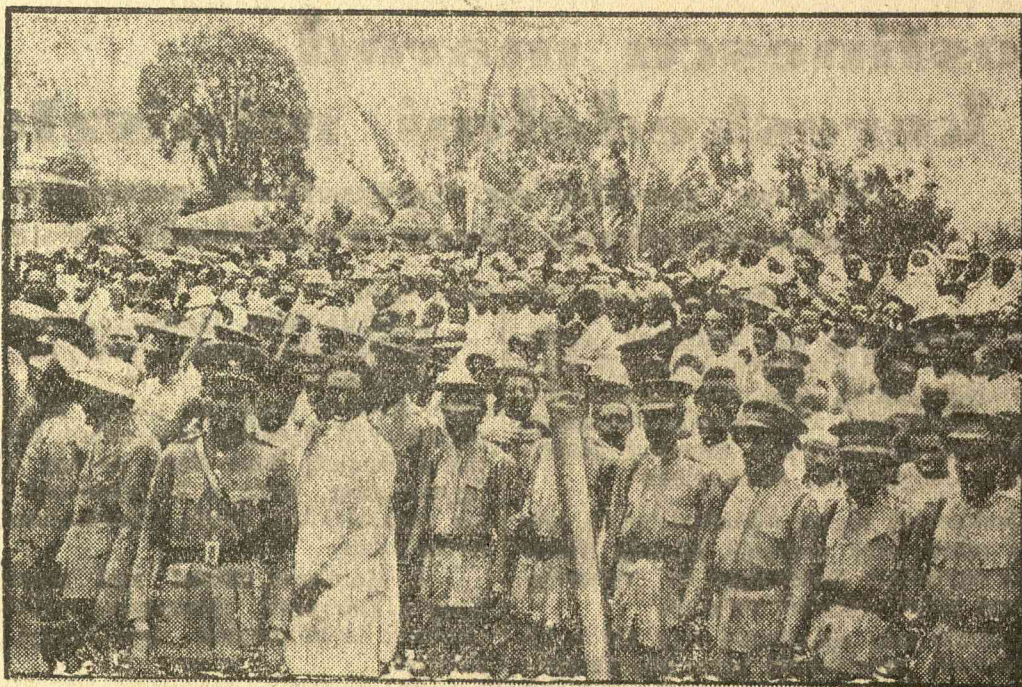
— Borzalmas gyermektragédia. A város községben. A Marghitához közelfekvő Almasul községben a napokban borzalmas gyermektragédia történt. Zsarka Florika 2 éves kislány, míg szülei nem voltak bent a lakásban játszódni kezdett pajzsaiával és játszás közben észrevette, hogy a spórón nagy fazék forró víz van, melyben lug volt a nagymosásra előkészítve. A kislány megfogta a fazék fülét és leakarja venni, de olyan szerencsétlenül vette le a fazekat, hogy annak tartalma csaknem teljes egészében ráömlött a kislányra. Csodálatos véletlen folytán a mellette levő kislánynak nem történt semmi baja. Zsarka Florika

nagy kiáltozásaira a szülei és a szomszédok előkerültek, de már nem tudták segíteni a gyermekben, aki olyan súlyos és súlyos sérüléseket szenvedett, hogy borzalmas kínok között meghalt.

— Zsirosszódával öngyilkosságot követett el egy fiatal suplacul de barcani lány. Értesülésünk szerint tegnap délelőtti Hercegh Erzsébet suplacul de barcani 18 éves lány zsirosszódát ivott, amit öngyilkossági szándékból tett. Mire észrevették, már borzalmas kínok között kiszenvedett. Állítólag szerelmi bánatában követre el tette az életunt fiatal lány, akinek halála suplacul de barcani és a környékén is nagy részvétet keltett.

Nagy ünnepélyt rendez a petreui ref. egyház. Petreuban a ref. egyház abból az alkalomból, hogy ezelőtt 30 évvel az egész ref. egyház épülete teljesen a tűz martalékává lett, a megújulás emlékére a hó 29-én vasárnap vallásos ünnepélyt tart. Este nagy műsoros bál lesz.

Községi tanács figyelmébe! Az ugynevezett major sikátor uccán lakók napunk utján kéri a községi tanácsot, hogy rendelje el a kis uccának a rendbehozását, mert a jelenlegi büz és piszok lehetetlenné teszi az ottartózkodást.

Ima az abesszin fegyverek győzelméért

Az „Etióp Hazafiak Egyesülete” az addis-abebei Szent György katedrális előtt az abesszin fegyverek győzelméért imádkozik. Mint a képen látható, a hazafias egyesület legtöbb tagja egyenruhába beöltözött sorkatona.

Kivágandó és összegyűjtendő

Igazoló szelvény.

Aki 40 szelvényt összegyűjt, az részt vehet az 500 nyere-ményes tombolán

1935 szeptember—október hó

A NAP

★

Béke minden vonalon

A sokféle ellentmondó jelentés közepet nagyon szerettem volna tudni, hogy valaképpen hogyan is áll a nemzetközi helyzet. Felkerestem tehát mindig jólétesült barátomat és melléne szegsztem a kérdést:

— Mondd kérlek, tulajdonképpen...

— Egy szót se többet — szakított félbe jólétesültsége — mindent tudok és mindent megmagyarázok. Figyeld ide. Mussolini ki akarja küszöbölni az aduati csorbát...

— Igen, de...

— Hogy miért vonta össze flottáját Anglia a Földközi tengeren, ha csupán egy kis köszöriülésről van szó? Ez is igen egyszerű. Anglia attól tart, hogy az aduati csorbaköszöriülés könnyen a világ békét fenyegetheti. Mivel pedig Anglia a béke legfőbb órének képzei magát, tehát igen természetesen, hogy ha szükség van rá, egész hadseregét tűzbe veti, csak hogy a békét megmentse. Ha Olaszország háborúzni akar ám tegye, — mondja Anglia — de mi is itt vagyunk és ezt nem engedjük. Békét akarunk mindenáron és ezért inkább pusztuljon el hadseregünk, tengeri és légiflótánk fele, fojjon patakokban a vér, de megvédelmezzük a békét.

— Szóval...

— Eltaláltad. Erről az oldalról nem fenyeget veszély.

— És...

— Persze. Az orosz hadiflotta mozgó dásai nyugtalanítanak. Teljesen fölösleges az aggodalom. Litvinov külügyi népbiztos több ízben hangoztatta, hogy a szovjet békét akar. Annyira, hogy őt akarják a Nobel-békedíjra ajánlani. Ha tehát a szovjet flottáját kiküldik a Földközi tengerre, ez csupán azért történik, hogy ha Anglia hadserege elpusztulna a béke védelmében, akkor jön a vörös hadsereg és utolsó emberéig, utolsó csepp véréig azért fog küzdeni, hogy a békét megvédelmezzék.

— Azért mégsem egészen értem. Mert például...

— Persze, most ismét Hitlerrel van bajod. A litván-német konfliktus izgat. De hát nem látsz a dolgok mélyére, ez a hiba. Hitler is a békét akarja, amint ezt többször hangsúlyozta is. A Memel vidék állandó tüzfészek, tehát Hitler rászabadítja katonáit, hogy életüket és vérüket áldozassák a béke védelmében.

— Ejnye, ejnye... Azért mégsem értem, hogy...

— Nehéz felfogásod van barátom. Hiszen Laval is megmondta, hogy el kell dörögni az első ágyulövésnek ahhoz, hogy béke legyen. Ez az igazság.

— De én mégis másképp képzeltem...

— Hja kérlek, azt nem lehet. Az bizonyos régi békebeli béke: nincs többé. Elese a háborúban. Most csak úgy lehet béke, ha előbb az összes hadseregek egymásnak rontanak és felfalják egymást. Ha már egyetlen ember sem marad a föld színén, majd akkor... majd akkor meglátod, hogy béke lesz.

Most már értem a nemzetközi politikát.

2. oldal

„ERDELYI MAGYARSÁG”

1935 szeptember 27.

BÜNÖS VAGYON

— Delektívregény — 48

— Gyorsan! Induljon! Siessünk el innen! Mindegy, hova megyünk.

Egyetlen fojtott kiáltást sikerült Rina hallatnia, mielőtt kendőt nyomtak a szájába. A következő pillanatban már szorosra kötötték a kendőt és a leány föladata a harcot. A teste elernyedett, csak halkan zokogott tovább. Dave megtörölte a homlokát.

— Ez kemény munka volt.

— Ha kifujta magát, elmondhatná, hogy miért tette? — vélte nyugodtan Beekman.

Dave nevetett.

— Bocsásson meg, hogy ilyen kellemtelen meglepetést szereztem.

— Ez a hölgy Pompey barátnője, Rina Csaléteknek használtam az okmányunkat és ő gondolkodás nélkül bekapta a horgot.

— De mit nyerünk azzal, ha ilyen gangszter módra elraboljuk?

— Nem volt más választásom — mentegetőzött Dave. — Ha ott hagyom, azonnal telefonál a főnökének, hogy kiszabadultam a börtönből. És pedig meg akarom lepni a derék embert.

— Helyes — szolt Beekman. Aztán a soffort utasította: — Hazamegyünk. Ne hajtson túl gyorsan, feltűnhetik. A tulsó kapunál álljon meg.

Rina megadta magát a sorsának és engedte, hogy becipeljék a házba. Fölvitték a legfelső emeletre, egy ablaktalan szobába. A peket kivették szájából.

— Ha csendesesen viselkedik nem esik bántódása — mondta neki Beekman. — De ha lármát csap, a három inasom megkötözi és újra betömi a száját.

Rina vadul szitkozódott és hátat fordított neki. Rázárták az ajtót és lementek a könyvtárszobába.

— Mi következik most? — érdeklődött Beekman.

— Nekem a Tovers Hotelbe kell mennem — felelt Dave. — Paula ott dolgozik valami Thorpe nevű embernél. Beekman nem lepődött meg.

— Az Jim Mann — mondta csendesesen.

— Sejtettem — intett Dave.

— Tudom, hogy nincs jogom erre kérni, de — eljönne velem oda?

— Minden joga megvan rá! — tiltakozott Beekman. — Mit akar csinálni, ha odaérünk?

— Nem tudom — ráncolta a homlokát Dave. — Valahogy ki kell onnan szabadítanom Paulát.

Tíz perc múlva a Towers Hotel igazgatói szobájában ültek. Mr. Abarbanel, az okos és simamodoru uriember borus homokkal hallgatta, hogy mi járatban vannak. Mindig borus lett a homloka, ha Mr. Thorpet, azaz Jim Mannt említették előtte. — Nem szívesen látta a nagy bandavezért a szállodájában, de az óriási jövedelemről sem mondhatott le.

Beekman úgy mutatta be Davet, hogy: Mr. Johnson. Most azt magyarázta:

(Folyt. köv.)

A „Zorile” követeli.

Teremtsenek rendet a hatóságok Maglavitban!

Növekszik a drágaság és szaporodnak a lopások a csodapásztor székhelyén

Craiova, szept. 25.

Az a tömeghisztéria, amely a maglaviti zárándokokat elszédíti, a tegnapi nap folyamán súlyos incidenssé fajult. Amióta a csodapásztor Maglavitban feltűnt, azóta az egész megyét ellepték a koldusok és nyomorékok serege. Némely ember tényleg valószínű tébolyból megy oda, azonban sok gazember is van közöttük, akik arra számítanak, hogy a nagy tömegben gaztetteket kövessenek el. Ami azonban tegnap Maglavitban történt, az már tullepi ugy a fanatizmus, mint a gonosztett határait.

Az egészségügyi minisztérium kiküldötte Marinescu professzor, bucaresti egyetemi orvostanárt, hogy vizsgálja meg Petrache Lupu elméleti állapotát. Amikor a bizottság arra a helyre érkezett, ahol a csodapásztor mintegy 5000 embernek prédizált egy Oatu nevű bucaresti ember felismerte a professzort, ráuszította a tömeget, amely botokkal felfegyverkezve megtámadta a professzort és kíséretét. A tanárt a csodapásztor mentette meg, viszont csak azzal a kikötéssel hagyta elmenni szabadon, ha beszédet tart a tömegnek, hogy valóban higgyenek Petrache Lupunak és hogy a

pásztor nem bolond.

A maglaviti csodanév alatt elterjedt spekuláció meghalad minden határt. Egy barna kenyér, amely nem is egészen egy kiló csekély 15 lej, egy pohár tej 5 lej, egy Petrache Lupu képet ábrázoló levelezőlap ára 8 lej. Vándorkerskedők minden egészségügyi ellenőrzés nélkül adják el áruikat. A lopások növekednek.

A Zorile szóról szóra így ír:

„A különböző stilusu papok egymás között veszekednek. A politikusok egymás között szintén. A papok meghurcolják a politikusokat is. Tegnap a püspökség rendeltileg vont ki a maglaviti „csoda” rendezőbizottságából a község papját, Bobin lelkészt, aki úgy állott bosszút, hogy vasárnap nem szolgáltatott istentiszteletet. Várbareanu szenátort, Petrache Lupu menedzserét telefonon Bucarestibe hívta Inculet belügyminiszter. Másrészt Bobin lelkész ellen a craiovai ügyészségen több feljelentés érkezett, hogy az összegyűlt pénzből sikkasztott. Nagyon sürgősen szükség van arra, hogy a hatóságok rendet teremtsenek Maglavitban, mert az anarchia örülte fokozódhatik.

Egy jasi csizmadia áztatócsöbrében is „megjelent” az Isten — a csizmadia letartóztatották

Jasi, szept. 25.

A „csodalátók és csodatevők” úgy látják gombamódra elszaporodnak. Mint a Zorile írja, Jasiban egy csizmadia előtt „megjelent” az Isten. Gheorghe Radu csizmadia mester, tegnap szorgalmasan dolgozott műhelyében. Előtte feküdt az a csöbr, amiben a talpakat áztatta, hogy meg tudja kalapálni. Egyszerre csak, mint Gheorghe Radu mondja,

a csizmatalp áztató csöbrében nagy fényesség támadt és a vízből előbukkant hatalmas hófehér szakállal az — Isten.

Radu Gheorghe térdre vetette magát, vettette a keresztekét. A „látomás” kerek 10

percig tartott. A csoda után a csizmadia azonnal értesítette a papot, aki aljött és a csoda színhelyén istentiszteletet tartott. — Közben értesítették a hatóságokat is, az ügyészség azonban kevésbé volt hiszékeny, és elrendelte a „csoda”-látó csizmadia letartóztatását, aki ellen szigorú eljárás indul.

Hogyha nem bolond, akkor valláságyonyolásért kerül börtönbe, hogyha pedig bolond akkor bezárják az elmegyógyintézetbe. Az ügyész egyébként ilyen értelmű nyilatkozatot adott ki, mert ugy az ő véleménye is az, hogy a rengeteg „csodának” amely nem más, mint népbutítás, csak erélyes kéz lehet végetvetni.

„Légítámadás” a világkiállítás ellen

A san-diegoi (Délamerika) világkiállítás ellen egy hadirepülőraj képletes légítámadást intézett. Mint a katonai szakértők megállapították, egy valószínű támadás esetén az egész kiállítás megsemmisült volna.

Nem engedélyez névváltozásokat az igazságügyminisztérium Oradeai, baia-marei és satu-marei lakosok kérvényét utasították el

Oradea, szept. 25.
A nemzetközi munkavédelmi törvény életbeléptetése óta igen sok névváltozás iránti kérés futott be az igazságügyminiszteriumba. Minthogy e kérések teljesítésének különösebb akadálya nem volt, a minisztérium a legtöbb esetben teljesítette a kéréseket.

A jobboldali sajtó azonban úgy látszik rossz néven vette ezt és sorozatos támadásokban részesítette a minisztériumot, — amely végül is azzal az indoklással, hogy a

névváltozás iránti kérések a nemzeti munkavédelmi törvény kijátszására alkalmasak, rendeletileg kimondotta, hogy további névváltoztatásokat nem engedélyez.

A hivatalos lap ma ideérkezett száma már egész sereg névváltozás iránti kérés elutasítását közli. Így elutasították Berger Adolf baia-marei, Strul Dezső brasovi, — Weisz László satu-marei és Salamon Márton, Schwartz Károly, valamint Herschan Imre oradeai lakosok névváltoztatás iránti kérését.

PAP DROGUERIA

Oradea legolcsóbb, legmegbízhatóbb drogueriája
Szükségletét itt szerezze be!

ORADEA
BULEVARDUL REGELE FERDINAND No. 9.

Egy seleusi kuruzslónő megdöbbenő üzeime

Megmérgezett egy oradeai cipészt, azután kétezeröt száz
lejt csalt ki tőle „gyógykezelés” címén

Oradea, szept. 25.
Seleuson lakik egy Magyar Lőrincné nevű asszony, akit a környéken úgy ismernek, mint jósnő és kuruzsló. Magyar Lőrincné mindenkinél megmondotta a jövőt, de jó pénzért vállalkozott arra is, hogy betegeket gyógyít. Ebből a vállalkozó kedvéből most súlyos következmények támadtak.

1934 szeptember hónapban felkereste Magyar Lőrincnét Sárközi Sándor oradeai cipésmester azzal, hogy mondjon neki jóvendőt. Magyar Lőrincné a szokásos hokusz-pokuszokkal előkészítette a jóvendőmondást, majd kezébe vette Sárközi kezét és többek között azt mondta neki, hogy a közeljövőben igen nagy betegségen fog keresztül menni. Hogy a betegség enyhébb lefolyású legyen, adott Sárközinek 2 liter fehérszínű folyadékot azzal, hogy háromszor naponta abból a léből vegyen be. — Mindezt „csak” 500 lejt kért, amit Sárközi meg is adott.

A cipész hazament, másnap reggel bevette az „orvosságot”, aminek az lett a következménye, hogy

Sárközi Sándort irtózatossá roszulló fogta el, úgy, hogy azonnal be kellett szállítani a kórházba, ahol szeptembertől január 8-ig feküdt közben több ízben operáció alá vették.

Az orvosok megvizsgálták az üveg tartalmát, azonban nem tudták megállapítani, — hogy mit tartalmaz a folyadék.

Januárban kijött a kórházból Sárközi és felkereste az asszonyt. Magyar Lőrincné azt mondta, hogy nem bízott eléggé benne, ezért nem gyógyult meg. Majd azt mondta, hogy bizza rá magát teljesen és akkor meg fog gyógyulni. Sárközi, aki annyit szenvedett, beleegyezett és mindennap eljárt „kezelésre” Magyaréhoz, aki januártól most szeptemberig nem kevesebb, — mint 2.000 lejt szedett ki tőle. Sárközi azonban nem gyógyult meg, hanem még jobban beteg lett. Most már belső szurásai is vannak.

Végül is ügyvédhez fordult. Dr. Kallas László ügyvéd Sárközi képviselőjében bűnügyi feljelentést tett Magyar Lászlóné ellen csalás bűntette és szemfényvesztés miatt. Ugyanakkor jelenést tett a tisztifőorvosi hivatalban, hogy indítsák meg az eljárást kuruzslás miatt is.

Salajmegyei hírek

Verekedés a föld miatt. Sarbu Mihai és Vida Zaharia Ortita községbeli gazdálkodó egy darab föld miatt már régebbi idő óta haragos viszonyban éltek Cucu Joan gazdálkodóval. Tegnap a három ember összeszólalkozott, aminek az volt az eredménye, hogy Cucu Joan súlyos sérülésekkel maradt a verekedés színhelyén. Beszállították a kórházba, míg a két verekedőt a csendőrség letartóztatta.

Játékból felgyújtottak egy házat. Cehalut községben Déleg Miklós gazdálkodó két gyermeke szülei távollétében a tüzzel játszottak. Egy szikra kipattant és felgyújtotta a fászlát. Ez annyira megtetszett a gyermekeknek, hogy az ágyat is meggyújtották. A tűz pillanatok alatt elharapózott. A gyermekeknek már csak annyi idejük

RÁDIÓMŰSOR

CSÜTÖRTÖK

Bucuresti: 13: Lemezek. 13.45: Tözsde. Sport. 13.55: Lemezek. 14.15: Hírek. 14.35: Lemezek. 18: Rádiózenekar. 19.15: Rádiózenekar. 20.20: Gramofon. 21.15: Szólisták. 22.45: Hangverseny egy étteremből.

Budapest I. 7.45: Torna. Utána: Hanglemezek. 11: Hálaadó istentisztelet a Királyi Magyar Pázmány Péter Tudományegyetem alapításának 300 éves jubileuma alkalmából az Egyetemi templomban. Pontifikát Serédi Jusztinián dr. bíbornok érsek, hercegprímás. 13: Déli harangszó az Egyetemi templomból, időjárásjelentés. 13.05: A Királyi Magyar Pázmány Péter Tudományegyetem jubilaris kiállítását ismerteti Koudela Géza dr. 13.40: Hírek. 14: Allástalan Zenészek Szimfonikus zenekara. 14.20: Időjelzés, időjárás- és vízállásjelentés. 15.40: Terescsényi György elbeszélése. 18: Gazdasági előadás. 18.35: Meiszner János fuvarlázik. 19: A rádió tárgysorsjáték húzása. 20.05: Hanglemezek. 20.25: Az Operaház előadásának ismertetése. 20.30: Az Operaház diszeloádása a Királyi Magyar Pázmány Péter Tudományegyetem alapításának 300 éves jubileuma alkalmából. 21.15: A rádió külügyi negyedórása. 22.10: Hírek, ügétőversenyeredmények. 23.45: Időjárásjelentés. 23.50: Faikert András, a Német Diákszövetség elnöke beszélget dr. Králik Lajossal, a Magyar Nemzeti Diákszövetség vezértitkárával. 24.10: Kertész Miklós jazz zenekara. 1.05: Hírek.

PENTEK

Bucuresti: 13: Lemezek. 13.45: Tözsde sport. 13.55: Lemezek. 14.15: Hírek. — 14.35: Lemezek. 18: Rádiózenekar. 19.15: Rádiózenekar folytatása. 20.30: Bellini „Puritánok” című operája Wienből. 23.45: Külföldi hírek. 24: Gramofon.

Budapest I. 7.45: Torna. Utána: Hanglemezek. 11: Hírek. 11.20: Időszerű apróságok. 12: A Királyi Magyar Pázmány Péter Tudományegyetem jubileumi ünnepségének megnyitása. Közvetítés az Országos kupolacsarnokból. Beszélő: Koudela Géza dr. 13.25: Országos Postás Zenekar. 13.45: Hírek. 14.20: Időjelzés, időjárás és vízállásjelentés. 15.20: Hírek, elemiszerárak; piaci árak, árfolyamhírek. 17.10: Időjelzés, időjárásjelentés, hírek. 18: Csócs Lendvai József és cigányzenekara. 18.35: Sportközlemények. 18.50: Hanglemezek. — 19.15: A rádió tárgysorsjáték húzása. 20.20: Walter Rózsi énekel. 21: Színműelőadás a stúdióban: Külön nótá. 22.45: Hírek, időjárásjelentés. 23.10: A brit rádiótársaság harmadik angolnyelvű előadása helyszíni közvetítése Budapestről. 23.45: Néhány szó az előző angol műsorszámról. 24: Ifjú Sáray Elemér és cigányzenekara. 1.05: Hírek.

Fűszer, csemege,
liszt, méz, bor,
likör, rum

szükségletét legolcsóbban beszerezheti a

Balázs cégnél Oradea,
Strada Alexandri 34.

3. oldal „ERDELYI MAGYARSÁG”
1935 szeptember 27.

Miért keli távoznia Salontia polgármesterének?

Kovács Béla Mosoiu Tiberiu pártelnökhöz fordult segítségért.
Mit mond Bancila prefektus

Salonta, szept. 25.

Néhány nap óta Salontán az a hír tartja magát, hogy Kovács Bét, az interimár bizottság elnökét leváltják és helyére román nemzetiségű polgármestert neveznek ki. Kovács Béla néhány nappal ezelőtt névtelen levelet kapott, amelyben figyelmeztetik, hogy nem sokáig maradhat a polgármesteri székben, azért, mert

megfelelő a prefektus költségvetés módosító határozatát.

Egyik salontai lapban már Kovács Béla utódjának nevét is köztudatba dobta, dr. Popovici Radu ügyvéd személyében, aki a Jorga kormány alatt már volt Salonta polgármestere. Dr. Popovici Radu azonban megcáfolta a kinevezéséről szóló hírt.

Kovács Béla viszont azt a kijelentést

tette, hogy felváltásáról nincs tudomása. Tény azonban, hogy a salontai primar komolyan számol azzal, hogy állása megrendült.

Kedd délelőtt beutazott Oradeára és felkereste hivatalában Mosoiu Tiberiu polgármestert, a liberális párt bihormegyei tagozatának elnökét és támogatását kérte.

— Én még nem adtam meg nozzájárlásomat — válaszolta Mosoiu Tiberiu. — Remélem, nem is fogja megadni — válaszolta Kovács Béla.

Ettől függetlenül, azonban — megbízható helyről szerzett értesüléseink szerint Kovács Béla felváltása befejezett tény, csak még utódjára nézve nem találtak megfelelő személyt.

A legtöbb esélye Borcea Onisifornak, a je-

lenlegi alpolgármesternek van, aki Bancila prefektus személyes híve.

Munkatársunk egyébként a legilletéke-sebb helyre fordult felvilágosításért és — Bancila prefektustól kértünk felvilágosítást. A prefektus a következő kitérő választ adta:

Egyelőre nem tudok semmit. Különben is 10 nap óta nem voltam Salontán.

A prefektus környezetében azonban megrősítették azt a hírt, hogy a prefektus presztízs-kérdéssé teszi Kovács Béla le-váltását.

Nincs kizárva azonban az sem, hogy ha Kovács visszavonja felebbezését, a prefek-tus határozata ellen — továbbra is meg-hagyják állásában.

Lengyelország is gyarmatokat akar

Varsó, szeptember 25.

A lengyel sajtóban az utóbbi időben egyre sűrűbben jelennek meg olyan cikkek, amelyekben a lengyel közvélemény gyarmatokat kér Lengyelország részére. Az egyik

ilyen közlemény arra hivatkozik, hogy Len-gyelországban 3 millió zsidó él és így a legésszerűbb volna, ha a palesztinai man-dátumot a Népszövetség Lengyelországnak adná.

Öt évre ítélt sightheti kom-munista vakmerő szökési kísérlete a robogó vonatról

Megbilincselte kézzel ugrott ki a pályára, de elesett és halálosan összetörte magát

Sighet, szept. 25.

Megdöbbenő öngyilkosságról érkezik jelentés. Szabó Zoltán 22 éves sightheti fiatal embert kommunista propagandáért 5 évi börtönrre ítélték. Sighetről erős fedezet mel lett szállították Doftána felé. A vonat cseh területen haladt keresztül. Szabó Zoltán, akinek keze össze volt kötözve, egy óvat-

lan pillanatban betörte az ablakot és ki-ugrott a robogó vonatról.

A fegyőr azonnal meghuzta a vészfé-ket. A vonatot megállították és keresni kezdték a szökevényt, akit 200 méterre a sinektől betört fejével, súlyos zúzódással — eszméletlen állapotban találtak meg. Be-szállították a kórházba. Életbenmaradásá-hoz nincs remény.

Iskolás gyermekek

részére legolcsóbb bevásárlási forrás

Pásztor Ede

papír és írószer áruháza

Oradea, Piaşa Mihai Viteazul No. 4.

Néger ellenfele legyőzte Max Baert

A győztes a mérkőzés előtt három órával tartotta esküvőjét

Newyork, szept. 25.

Tegnap reggel tartották meg Newyork-ban az egész világ sportérdeklődésének köz-pontjában álló Max Baer Joe Louis box mérkőzést. Hetek óta izgatottan tárgyalták a volt nehézsúlyú világbajnok és az ujon-nan feltűnt néger boxoló csillag közötti box-meccs lehetőségeit és óriási összegű foga-

dások sorsa függött a mérkőzéstől.

Joe Louis a fiatal néger boxoló a no-gyedik menetben

knock outolta Max Baert.

Az óriási tömeg leirhatatlan lelkesedéssel ünnepelte Joe Louist, aki a mérkőzés előtt pár órával esküvőjét tartotta egy néger tisztviselővel.

Egy kis közbeszólás...

A Frontul Romanesc egyik vezére, D. R. Ioaniteanu, akit különben Déré néven ismernek, a napokban bejárta az ilfovmegyei falvakat.

Greaca községben Déré a követke-ző patétikus szavakkal fordult a falu-siakhoz:

— Mi nem tegnap óta ismerjük egymást... Önökkel együtt volt az édesapám is... Önök ott voltak a te-metésén...

— Ugy van! Éljen! — kiáltották kórusban a falusiak. — Az ön teme-tésén is ott leszünk!...

A közbekiáltások hatása mulatsá-gos és lesújtó volt. Déré nem is foly-tatta tovább a beszédet.

Megtámadták a végrehajtót

Oradea, szept. 25.

A gurbediui csendőrség beszállította a helybeli ügyészre Stoica Mihály gazdálkodót és feleségét, akik két nappal ezelőtt megtámadták Tanase Nicolae adóvégrehaj-tót, mert árverezni akart a gazdálkodónál. A gazdálkodó és felesége tagadják, mintha megtámadták volna a végrehajtót. Csupán annyit tettek, hogy nem engedték elvinni azokat a tárgyakat, amelyek nem voltak lefoglalva. Az ügyészség ma dönt fogvatar-tásuk felől.

Leesett a diófáról és meg-halt egy 18 éves leány

Oradea, szept. 25.

Halálos szerencsétlenség történt Abra-mut községben. Dobi Juliska 18 éves fiatal leány, Dobi János gazdálkodó leány szeptember 22-én kertjükben levő diófára más-zott fel, hogy leverje a diót. Egy ág le-szakadt alatta és Dobi Juliska négy méter magasságból olyan szerencsétlenül zuhant le, hogy eltört a hátgerince. Tegnap dél-után kétnapos szörnyű szenvedés után el-hunyt. Az ügyészség megadta a temetési engedélyt.

Időjárás

Élénkülő, délnyugati, nyugati szél, nö-vekvő felhőzet, nyugatról újabb esők. A hőmérséklet keleten tovább csökken.

5. oldal "ERDELYI MAGYARSÁG"

1935 szeptember 27.

A tábla is tizenöt évre ítélte a dernai rablógyilkosokat

Régen huzódó ügyben hozott ítéletet az oradeai Tábla I. szekciójának Mihaescu tanácsa. Még 1929 szept. 12-ről 13-ra virradó éjszaka ismeretlen egyének meggyilkolták Marghita közelében Rujea Péter dernai gazdálkodót. A csendőrség az annak idején megindított nyomozás során őrizetbe is vett egy Pop Joan nevű embert, aki rokoni kapcsolatban állt a meggyilkolt gazdálkodóval, de később szabadlábra helyezte, mert a súlyos váddal terhelt Popnak sikerült alibit igazolni.

Az elmúlt év őszén Pop Joan összeveszett apósával, Gombos Tomával, akit a veszekedés hevében megfenyegetett. A megfélemlített Gombos erre felkereste a csendőrmestert és elmondta, hogy az 5 évvel ezelőtt elkövetett gyilkosságot Pop Joan követte el Bulcica nevű társával.

Gombos vallomása alapján aztán ki-

hallgatás alá vették a két gyanúsítottat és bár tagadtak, mégis beszállították az oradeai ügyészség fogházába. A vizsgálóbíró kihallgatás során azután mindketten beismerő vallomást tettek. Popa elmondta, hogy azért tette el az öreget láb alól, mert attól félt, hogy kitagadja az örökségből.

A törvényszék annakidején 15—15 évi kényszermunkával sújtotta a gyilkosokat.

A szerdai tárgyaláson a védelem egész sereg mentőtanút jelentett be. A tanúk azonban nem tudták igazolni hogy a gyilkosság éjszakáján valóban ott tartózkodott a két gyilkos, ahol azt ők megjelölték. A bíróság rövid tanácskozás után

teljes egészében megerősítette az elsőfoku törvényszéki ítéletet.

A két vádlott védője utján semmiségi panasszal élt.

Pert indított a város ellen, mert az uccai gödörben eltörte lábát

Még az elmúlt évben történt, hogy Költő Géza nyugdíjas a Holban uccában megboltolt egy gödörből kiálló vízvezeték csőben és lábát törte. Költő Géza 120 ezer lei kártérítés címén pert indított a város ellen. Az ügyben már több ízben tüztek ki tárgyalást. A városi fő-

ügyész azt akarja a bejelentett tanuival igazolni, hogy Költő egy disznótorból meglehetősen italos állapotban tért haza. Utközben nem is a vízvezeték aknában, hanem a saját lábában botlott meg és így következett be a szerencsétlenség, amelyért most a várost akarja felelőssé tenni.

Megrendítő diákszerencsétlenség a Gojdu liceum udvarán

Könnyen súlyos kimenetelűvé válható szerencsétlenség történt a Gojdu Liceum udvarán. A kis gimnazista gyerekek gondatlanul játszadoztak az udvaron, mikor hatalmas puffanásra és elhaló nyöszörgésre lettek figyelmesek. Az egyik fa alatt kimeredt szemekkel hátán fekve terült el Todorean Gheorghe, a harmadik osztály egyik növendéke.

A mentők eszméletlen állapotban szállították a kórházba ahol megállapítást nyert, hogy a kis diák agyrázkódást szenvedett. — A szerencsétlenség úgy történt, hogy a kis gyerek pajkosságából felmászott az egyik fára ahonnan lezuhant az intézet udvarára. A szerencsétlenség híre mély részvétet váltott ki az intézet növendékei körében.

Régen körözött szélhámosok kerültek a rendőrség kezére

A véletlen ismét két notorius szélhámost juttatott a rendőrség kezére. Néhány nappal ezelőtt a Molnár divatáruház egyik inasa csomaggal igyekezett az Averescu utcán végig, amikor két előtte teljesen ismeretlen egyénnel találta magát szembe.

— Hova viszed azt a csomagot öcsém? — kérdezte az egyik.

— Csak ide viszem Gáspárékhöz — felelte a kis inasgyerek.

— En vagyok Gáspár — felelte a kérdező s miközben éles szemeivel leolvasta a csomagról a cég névjelzését is, hozzátette:

— Nem Molnáréktól hozod — s feleletet sem várva, már nyult is a zsebébe és bőséges borrávalóval jutalmazva, engedte útjára a kis inast.

A szélhámosság a vevő reklamálása után rövidesen kiderült és az esetből rendőrségi feljelentés lett. A két szélhámost azonban csak az inasgyerek leplezte le, aki midőn ismét összetalálkozott velük az utcán, szólt a legközelebbi rendőrnek. A rendőr azután mindkettőjüket leigazoltatta és bekísérte a központi rendőrségre.

A rendőrségen kiderült, hogy notorius szélhámosokkal van a nyomozó közlegnek dolga. P. Nagy István és Magyar

József ugyanis az elmúlt hónapokban számos oradeai lakost csaptak be azzal a módszerrel, hogy vagy a sorsjegyüket, vagy az állami kötvényüket huzzák ki és a nyeremények kifizetését ők fogják eszközölni. — Előbb azonban kisebb-nagyobb összegeket vettek fel költség címén. Ezzel az eljárási móddal sikerült azután Topa Antalnétól Erdős Imrétől, Bondola Jánosnétól, Koka Zsuzsannától jelentős összegeket kicsalni.

A rendőrség bevezette a vizsgálatot annak megállapítására, hogy a két veszedelmes szélhámos még hol és kinél operált ezzel a módszerrel.

Ongyilkosság a temetőben

Kiss Livia Dobrogei uccában lakó 76 éves nő eddig még ismeretlen okokból az olasz temetőben ongyilkossági szándékból zsirosszódát ivott. Az arra járók lettek figyelmesek a borzalmas kinok között fetregő nőre és értesítették a mentőket, akik beszállították a bihormegyei közkórházba. Minthogy a maró folyadék súlyosan összegegette az életunt öregasszonyt, kihallgatást nem lehetett megejtetni.

Az állampolgársági jelentkezések sorrendje

A polgármesteri hivatal ezúton hozza az érdekeltek tudomására, hogy az igazságügyminisztérium f. évi szeptember 13-ról keltezett 88.654 számú rendelete értelmében a városháza II. emeleti 32. számú szobájában délelőtt 10—12 óra között megkezdete az állampolgársági listából kimaradtak összeírását. A jelentkezések napjait a polgármesteri hivatal a következőképpen állapította meg:

Az A kezdőbetűsök szept. 25-én, — B. szept. 26 és 27, C szept. 28, D szept. 30, E október 1, F okt. 2, G okt. 3, H. okt. 4, I és J okt. 5, K. okt. 7 és 8, L okt. 9, M. okt. 10, N okt. 11, O és Ö okt. 12, P okt. 14, R. okt. 15, S okt. 16-17, Sz okt. 18-19, T. okt. 21, U okt. 22, V-W okt. 23-24 Z kezdőbetűsök okt. 25-én.

Az összeírára jelentkezők a következő igazoló okmányokat vigyék magukkal:

1. Bizonyítványt arról, hogy 1918 dec. 1-én oradeai illetőséggel rendelkeztek. 2. Igazoló irást, hogy 1918 december 1 óta egyetlen más állampolgárságért sem folyamodott. 3. Nem kérte törlését a román állampolgárok sorából. 4. Igazolást, hogy az Idegenellenőrző Hivatal nyilvántartásában nem szerepel és 5. Igazolását annak, hogy mióta tartózkodik állandóan Oradeán.

Oradea, 1935. szeptember 21.

Mosoiu Tiberiu polgármester
Voștină, városi főjegyző

— Carol király részt vett Szobrának leleplezésén egy erdélyi községben. Reghinből jelentik: Az uralkodó tegnap Erdélyben járt. A Mures megyei Gurghin községben Negulescu mérnök kezdeményezésére felállították a főtérre az uralkodó szobrát és ennek leleplezésére jött el a király Mihai vajdával és kíséretével. A leleplezési ünnepségek után az uralkodó még az esti órákban visszatért Sinaiába.

APROHIRDETÉSEK

Lapkihordót Iosia telep és környékére fix fizetéssel és mellék jövedelemmel felvesz a Friss Ujság. Jelentkezni a kiadóhivatalban.

Leépített banktisztviselő, 35 éves, keresztény, nősülés céljából megismerkedne hozzáillő leány, vagy asszonnyal — esetleg benősülne. "Szenvedélyem nincs" jelígre a kiadóba. 3847

Berendezett lakásom van jelígre levél van a kiadóban.

Őszi szövet maradékaink női és férfi ruha, kabát méreteken megérkeztek. Str. Pável 27. 3763

Keresek két ügyes kufutó fiút. Berger, str. Astra 1. 3870

Diótörődébe gyakorlott munkásleányok jó fizetéssel felvétetnek. Fehér, volt Derbi cipőgyár, str. Avram Jancu 5. 3866

Jómegjelenésű intelligens urak privát házak látogatásával 2—3000 lei havi keresethez juthatnak Cim a kiadóban. 3804

Eladó kifogástalan jó női Central Bobbin varrógép. Cim a kiadóban. 3703

Nyomdai berakó tanulóleány azonnal felvétetik. Jelentkezni a kiadóhivatalban.

Alig használt női 36-os finom cipők eladók. Cim a kiadóban.

Jóavaló tisztességes mindenféle leány, azonnalra, vagy elsejére felvétetik. Grünwald, Ciorogariu ucca 38. 3867

Ujságíróiásra fiukat és munkanélkülieket felvesszünk. Jelentkezni a kiadóhivatalban, Piata Mihai Viteazul 4. szám.

Az Erdélyi Magyarság terjesztésére keresünk az ország minden városában és községében megbízható ügyes egyéneket. Ajánlatot kérünk a kiadóhivatalhoz intézni.

13-14 éves leány azonnal felvétetik magános nő mellé. Str. Moldova 58-a, Oradea. 3868

PASZTOR-NYOMDA, ORADEA

Telefon: 380.